

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Jose Zuatzubizkar Goenaga

*Elgoibar,
Gipuzkoa
(1922-2015)*

Aurkibidea

Biografia

Elgoibarko San Ignazio kalean jaio zen (orain Trenbide kalea). Aita Arrasateko Meatzerreka auzoko Txoza baserrikoa, eta ama Zestoako Arruagoikoa "Arruagoia" auzokoa zen. Sei seme-alaba izan zituzten. Josek eskola publikoetan ikasi zuen bost urtetatik 15 urte arte. Marrazketa eta geometria ere ikasi zituen gau-eskolan. Zubiaurre tailerrean egin zuen lan gerra denboran, espoletak egiten. Gero aita eta anaiarekin, Felipe Zuazubizkar etxeko tailerrean egin zuen lan. Baserrietarako makina txikiak egiten zituzten, eta iturgintzarako erremintak. Tailerra handitu zutenean, 1941. urtean, Akar izena hartu zuen. Jose jubilatatu zenean itxi zuen tailerra. Aldai baserrian jaioetako Sabina Arrietarekin ezkondu zen. Lau alaba dituzte.

Zintak

EGB-056

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Elortza, Kepa
- **Data:** 2010-03-11
- **Iraupena:** 112 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Oruesagasti, Ainitze

Pasarteak

1. Eskola publikoa eta gau-eskola

- **Erref:** EGB-056/002
- **Iraupena:** 0:02:37. **Hasi:** 00:01:10. **Bukatu:** 00:03:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolaz aparteko ikasketak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debarreneneko lantegiak

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Bost urtetik 14 urtera arte eskola publikoetan ikasi zuen. Gerraostean, marrazketa ikasi zuen gau-eskolan. Behean, Bernardo Ecenarro lantegia zegoen, eta han tailarreko lanak (tornuan, liman...) ikasten zituzten. Joseren aita bi-hiru urtez enkargatua izan zen lantegi horretan, bai eta beste lantegi batzuetan ere.

2. Astean behin, solfeoa ikastera

- **Erref:** EGB-056/015
- **Iraupena:** 0:01:55. **Hasi:** 00:22:23. **Bukatu:** 00:24:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Hiletak

Laburpena:

Astean behin, baimena eskatzen zuen eskolan musika ikastera joateko. 12 urtetatik koroan abesten zuen, tripleetan. Garai batean, hildakoren bat izaten zenean, apaiza, organista eta tripleak kantuan joaten ziren hildakoaren portalera.

3. Tropak joaterako, lanean hasita

- **Erref:** EGB-056/019
- **Iraupena:** 0:00:42. **Hasi:** 00:27:00. **Bukatu:** 00:27:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debarreneneko lantegiak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Tropak Elgoibartik joan ziren garaian, Joseren aitak lantegia alokatuta zuen. Aita eta osaba Donostiako 'Garaje Internacional'era joaten ziren lanera, eta Jose geratzen ama eta lau arrebeekin etxean. Garai hartan, Zubiaurre lantegitan lan egiten zuen.

4. Zubiaurre lantegian, espoletagintzan

- **Erref:** EGB-056/021
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 00:28:23. **Bukatu:** 00:29:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debarreneneko lantegiak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ekonomia gerra garaian
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Armagintza

Laburpena:

Eskola amaitu eta Zubiaurre lantegian hasi zen lanean. Espoletentzako piezak egiten zituzten. 'Estarta y Ecenarro' lantegian obus txikiak egiten zituzten, eta, Zubiaurrenean haientzako piezak egiten ziren. Domeka eguerdira arte egiten zuen lan. Gerra amaitu arte aritu zen han lanean.

5. Gerraostean, aitarekin lanean hasi

- **Erref:** EGB-056/022
- **Iraupena:** 0:03:39. **Hasi:** 00:29:23. **Bukatu:** 00:33:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Erreminta-makinak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:

Gerra amaitu zenean, aita alokatuta zuen lantegia hartu zuen, eta Jose eta anaia aitarekin hasi ziren lanean. Artoa txikitu, aletu eta ehotzeko makinak egiten zituzten. "Hojalateroentzako" tripodeak ere egiten zituzten. 'Felipe Zuazubizkar' zuen izena lantegiak. Gerora, bazkide bat hartu eta 'Akar' izena hartu zuen lantegiak. Jose jubilatuta zenean itxi zuen tailerra.

6. Gaztetatik 'Caritas' en

- **Erref:** EGB-056/032
- **Iraupena:** 0:02:27. **Hasi:** 00:49:39. **Bukatu:** 00:52:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:

20 urte zituela hasi zen Jose Caritas en. Elkartea elizatik sortu zen, eta herriko behartsuei laguntza ematea zuen helburu. Elkartearen funtzionamenduari buruzko azalpenak ematen ditu. Ekonomatuak nola funtzionatzen zuen kontatzen du.

7. Gerra kontseilua

- **Erref:** EGB-056/040
- **Iraupena:** 0:02:25. **Hasi:** 01:03:31. **Bukatu:** 01:05:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Gerra denboran, udaletxean egin zen gerra kontseiluan egon zen Jose mutil gaztea zela. Barretar bat fusilatu zuten kanposantuan, espioitza leporatuta.

8. Fusilatuak

- **Erref:** EGB-056/041

- **Iraupena:** 0:02:01. **Hasi:** 01:05:56. **Bukatu:** 01:07:57
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Gerra garaian herrian fusilatu zituzten gizon batzuen izenak aipatzen dituzte: Angel 'Mutriku', 'Gaztezi', Don Zelestino abadea...

9. Herritik bidali zituzten emakumeak

- **Erref:** EGB-056/043
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 01:08:50. **Bukatu:** 01:09:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Frankistek gizona ihes eginda zuten zenbait emakume herritik bota zituzten, ume eta guzti. Trenbidetik oinez joan omen ziren Maltzagara.

10. Tropak herrian sartu ziren eguneko giroa

- **Erref:** EGB-056/044
- **Iraupena:** 0:02:07. **Hasi:** 01:09:50. **Bukatu:** 01:11:57
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren hasiera

Laburpena:

Gerra denborako kontuak. Tropak Elgoibarren sartu ziren egunean Trenbide kalean eta herrian zer mugimendu gogoratzen dituen kontatzen du Josek. Jendeak trenean ihes egin zuen Bilbo aldera.

11. Soldaduak etxean hartu beharra

- **Erref:** EGB-056/045
- **Iraupena:** 0:02:06. **Hasi:** 01:11:57. **Bukatu:** 01:14:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren hasiera
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:

<p>Tropak herrian sartu zirenean, Díez de Rivera teniente koronelaren bandoa jo zuten. Arrietatarrenean lau erreketek egon ziren lo egitera.</p>

12. Bonbardaketak eta balazoak

- **Erref:** EGB-056/046

- **Iraupena:** 0:02:52. **Hasi:** 01:14:03. **Bukatu:** 01:16:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Abiazioak jaurtitako bonbek eragindako txikizioak. Jendea etxetik irten ezinda, bonba bat Jose Antonio eta Bittorren etxearen kontra-kontra bota omen zuten...

13. Kanoi- eta tiro-hotsak

- **Erref:** EGB-056/049
- **Iraupena:** 0:02:23. **Hasi:** 01:18:14. **Bukatu:** 01:20:37
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:

Gerra denboran, Joserren aitak eta osabak Donostian egiten zuten lan, eta Jose eta etxeakoak kanoikadak entzutean Markina bideko etxe batean babesten ziren. Gogoan dituzte kanoi- eta tiro-hotsak. Tiroei "pakun"ak esaten zieten.

14. Estazioko babeslekua

- **Erref:** EGB-056/050
- **Iraupena:** 0:00:46. **Hasi:** 01:20:37. **Bukatu:** 01:21:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerran hildakoak eta zauritutakoak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

<p>Estazioko komunen ondoan, babesleku bat zegoen hondarrezko zakuekin estalia. Kanpaia jotzen zutenean, hara joaten ziren. Errekete bat trenbidean hil zen obus batek harrapatuta. 16 lagun inguru sartzen ziren babeslekuan.</p>

15. Gerra denboran Elgoibarren ibilitako kapitaina

- **Erref:** EGB-056/051
- **Iraupena:** 0:01:02. **Hasi:** 01:21:23. **Bukatu:** 01:22:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Soldadutzan eduki zuen kapitain bat Elgoibar inguruan ibili zen gerra denboran. Inguruko mendi eta parajeen izenak aipatu omen zizkion Bittorri. Elgoibarren lau kanoi egon ziren mendigain batean. Eibarren kanoi bat omen zegoen, baina handia.

16. Nazionalak Azkoitia aldetik sartu

- **Erref:** EGB-056/053
- **Iraupena:** 0:00:44. **Hasi:** 01:22:56. **Bukatu:** 01:23:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Nazionalak Azkoitia aldetik sartu ziren Elgoibarren, Azkaratetik behera. Soldaduak kalean gora, desfilean, sartu ziren herrian. Soldadu asko ziren, "dena erreketek".

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-03-04

CC-by-sa | Ahotsak.eus
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com